

Brussel, 2 juni 2022
(OR. en)

9796/22

COH 47
SOC 334

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	2 juni 2022
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	8980/22
Betreft:	8e verslag inzake economische, sociale en territoriale cohesie: Conclusies van de Raad over de mededeling over het 8e cohesieverslag "Naar cohesie in Europa in 2050" - Conclusies van de Raad (2 juni 2022)

In de bijlage staan de conclusies van de Raad over de mededeling over het 8e cohesieverslag "Naar cohesie in Europa in 2050". De conclusies zijn op 2 juni 2022 aangenomen door de Raad (Algemene Zaken/Cohesie) in zijn 3875e zitting.

Conclusies van de Raad over de mededeling over het 8e cohesieverslag

"Naar cohesie in Europa in 2050"

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

1. HERINNERT ERAAN dat het cohesiebeleid tot doel heeft de verschillen tussen de ontwikkelingsniveaus van de verschillende regio's en de achterstand van de minst begunstigde regio's te verkleinen en de algemene harmonische ontwikkeling ervan te bevorderen;
2. IS INGENOMEN MET het 8e cohesieverslag, dat een waardevol overzicht geeft van de ontwikkelingen op het gebied van de economische, sociale en territoriale cohesie van de Europese Unie en de daarin opgenomen analyse van de bijdrage van het cohesiebeleid op het gebied van integratie, convergentie en concurrentievermogen, op basis van de meest recente beschikbare statistieken;
3. ERKENT:
 - dat het 8e cohesieverslag er komt in tijden van verschillende crises die de Europese Unie treffen (pandemie, natuurrampen, militaire agressie) en uitdagingen op lange termijn (zoals klimaatverandering en demografische veranderingen), met grote economische, ecologische en sociale gevolgen voor de cohesie van de Europese Unie;
 - dat deze uitdagingen en crises ongelijke gevolgen hebben voor de lidstaten en regio's van de EU en als gevolg daarvan de verschillen en ongelijkheden kunnen vergroten, wat leidt tot verscheidene uitdagingen voor het cohesiebeleid;

4. NEEMT NOTA van de belangrijke ontwikkelingen in de afgelopen tien jaar:
- De economische en sociale cohesie op het niveau van de Unie is verbeterd, maar de convergentie is voornamelijk toe te schrijven aan de relatief sterke groei in een groot aantal minder ontwikkelde regio's, terwijl sommige regio's met een middeninkomen net aan het stagneren zijn;
 - Er is aanzienlijke vooruitgang geboekt richting betere werkgelegenheid, maar de regionale verschillen blijven groter dan vóór de financiële crisis van 2008;
 - De ongelijkheden tussen en binnen bepaalde regio's blijven bestaan en nemen soms zelfs toe, en sommige regio's lijken in een ontwikkelingsval te zitten;
 - De regionale innovatiekloof in Europa is gegroeid. Bovendien hebben sommige regio's nog steeds te kampen met connectiviteitslacunes die van invloed zijn op hun vermogen om de voordelen van de interne markt ten volle te benutten;
 - Innovatie, ondernemerschap, digitale ontwikkeling, maar ook goed bestuur en, waar nodig, investeringen in infrastructuur zijn belangrijke elementen voor de economische groei op lange termijn en de ontwikkeling van de gebieden, voor een betere toegang tot diensten en voor de levenskwaliteit van de burgers;
 - De gevolgen van demografische veranderingen (interne en externe migratie, vergrijzing, ontvolking en braindrain) zijn voelbaar in alle lidstaten, maar in het bijzonder in minder ontwikkelde, plattelands- en perifere regio's;
5. HERINNERT AAN zijn gehechtheid aan een cohesiebeleid dat bijdraagt tot structurele hervormingen en investeringen om betere economische en sociale resultaten te bereiken in alle regio's, en dat zich ontwikkelt over een programmeringscyclus op lange termijn, en BENADRUKT dat in het verslag wordt gesteld dat het beleid op lange termijn voor alle regio's voordelen zal opleveren;

6. ONDERSTREEPT dat het cohesiebeleid, als plaatsgebonden beleid dat gebaseerd is op gedeeld beheer, partnerschap en meerlagig bestuur, terdege rekening moet houden met de behoeften en het potentieel van gebieden en hen in staat moet stellen de meest relevante investeringen lokaal aan te pakken, bijvoorbeeld via hun lokale ontwikkelingsstrategieën of hun strategieën voor slimme specialisatie. Het moet ook streven naar de gezamenlijke ontwikkeling van geïntegreerde oplossingen op regionaal, subregionaal of interregionaal niveau. Daarbij moet tevens de balans worden opgemaakt van de ervaring die is opgedaan met de samenwerking op grond van Interreg-programma's, met het oog op een grotere betrokkenheid bij de Europese prioriteiten in de praktijk;
7. ROEPT OP tot een algemeen bewustzijn omtrent het geen afbreuk doen aan de cohesie in alle beleidsmaatregelen en initiatieven van de Unie en bij de uitvoering van de interne markt, met inbegrip van staatssteunregels, overeenkomstig artikel 175 VWEU, en MOEDIGT de Europese Commissie AAN te overwegen territoriale effectbeoordelingen (regionale toetsing) in relevant EU-beleid op te nemen, zowel in de ontwerp- als in de evaluatiefase.

I – Meer gerichte prioriteiten voor structurele antwoorden op de grote uitdagingen door nieuwe bronnen van groei aan te wenden

IS HET VOLGENDE VAN OORDEEL:

8. De groene en de digitale transitie vormen grote uitdagingen die nieuwe kansen bieden voor Europese groei. Het is van belang onze investeringen daarop te richten en voor een rechtvaardige aanpassing te zorgen om te vermijden dat er als gevolg van deze transities nieuwe ongelijkheden ontstaan;
9. Innovatie, ondernemerschap, economische diversificatie en goed bestuur kunnen bepalend zijn voor regionale economische groei op lange termijn en voor een grotere bestendigheid tegen asymmetrische schokken;

10. Om mensen, bedrijven en gebieden, met name gemeenten, maar ook kleine en middelgrote ondernemingen te helpen om op een sociaal rechtvaardige manier bij te dragen aan de groene transitie, is het nodig hen te ondersteunen bij hun inspanningen om de klimaatverandering en de energietransitie aan te pakken, de bestendigheid tegen klimaatrisico's te versterken, een duurzame circulaire economie en een schoon biodiversiteitsrijk milieu tot stand te brengen en hen aan te moedigen op de natuur gebaseerde oplossingen toe te passen;
11. De Europese pijler van sociale rechten zorgt voor ondersteuning en aanvulling van de acties van lidstaten voor een rechtvaardigere en inclusievere samenleving;
12. Om de burgers beter voor te bereiden op de transities in onze samenlevingen, is het van belang het aanpassingsvermogen en de ontwikkeling van nieuwe vaardigheden te ondersteunen, onder meer door versterking van onderwijs, een leven lang leren en beroepsopleiding;
13. Om de sociaal-economische kwetsbaarheid en uitsluiting terug te dringen, is het van belang dat het cohesiebeleid de integratie van de meest kwetsbare personen ondersteunt met kwaliteitsvolle werkgelegenheid en hoogwaardige sociale en gezondheidsdiensten;
14. Demografische veranderingen brengen grote uitdagingen met zich mee en om daar beter rekening mee te houden, is het van belang bijzondere aandacht te besteden aan de behoeften van de vergrijzende bevolking, de gevolgen voor onze gezondheids- en sociale stelsels, de gebieden waar de bevolking afneemt en ook de gebieden die te maken hebben met tal van uitdagingen met betrekking tot jongeren.

II – Cohesie verdiepen door middel van stevigere verankering in de gebieden

15. BEVEELT AAN een sterk plaatsgebonden focus te behouden voor het cohesiebeleid;

16. ONDERSTREEPT dat cohesiebeleid een van de belangrijkste instrumenten is om de ontwikkeling in minder ontwikkelde regio's te bevorderen, naast een krachtig investeringsbeleid van de EU dat steun moet blijven bieden voor de nodige investeringen voor convergentie en ter voorkoming van ontwikkelingsvallen voor alle gebieden;
17. HERINNERT AAN de grondbeginselen van artikel 174 van het VWEU, dat de harmonieuze ontwikkeling van alle regio's bevordert en bijzondere aandacht besteedt aan plattelandsgebieden, gebieden die een industriële overgang doormaken en gebieden die kampen met ernstige en blijvende natuurlijke of demografische belemmeringen, zoals de meest noordelijk gelegen regio's met een zeer geringe bevolkingsdichtheid en eiland-, grens- en berggebieden;
18. HERINNERT tevens AAN artikel 349 van het VWEU, dat moet worden gebruikt om de ontwikkeling van de ultraperifere gebieden te ondersteunen en een cohesiebeleid te bevorderen dat tegemoetkomt aan hun specifieke behoeften met gedifferentieerde oplossingen, dat hun bereik versterkt en dat gebruik maakt van de innovaties in deze gebieden;
19. IS VAN OORDEEL dat eilanden, perifere en afgelegen gebieden, met inbegrip van ultraperifere gebieden, voor bijzonder ernstige uitdagingen staan, mede als gevolg van de hogere vervoerskosten, en BENADRUKT dat er een inclusieve en specifieke aanpak nodig is om hen te ondersteunen bij hun transities;
20. DRINGT EROP AAN het begrip van regio's in een ontwikkelingsval nader te onderzoeken en te ontwikkelen om de uitdagingen voor deze regio's het hoofd te bieden, beter inzicht te krijgen in de structurele factoren die tot de ontwikkelingsval leiden en daaruit voortvloeien, en te voorkomen dat nieuwe regio's in deze val terechtkomen;

21. SPOORT, aansluitend bij de langetermijnvisie voor de plattelandsgebieden van de EU, AAN tot de ontwikkeling van geïntegreerde lokale strategieën, toegang tot technische ondersteuning en capaciteitsopbouw op lokaal niveau, alsmede tot samenwerking en netwerkvorming tussen plattelandsgebieden op Europees niveau, waarnaar ook wordt gestreefd bij de ontwikkeling van het EU-plattelandspact;
22. WIJST NOGMAALS OP het belang van duurzame stedelijke ontwikkeling, aangezien steden de drijvende kracht achter transitie zijn, maar tegelijk ook concentraties van grote sociaal-economische ongelijkheden vertegenwoordigen, en STEUNT de banden tussen stad en platteland, wat het wenselijk maakt ontwikkelingsstrategieën te hebben op basis van functionele gebieden, en aandacht te besteden aan de "verankerende" en "ontsluitende" rol die kleine en middelgrote steden vervullen om te voorkomen dat plattelandsgebieden verder verkleinen;
23. STEUNT benutten en breed delen van de ervaringen met samenwerking rond de programma's voor Europese territoriale samenwerking en de macroregionale en zeebekkenstrategieën, om de uitdagingen in verband met de groene en de digitale transitie en de integratie van lokale economische systemen het hoofd te bieden;
24. ONDERSTREEPT het grote potentieel van gevestigde structuren voor Europese territoriale samenwerking, vooral in crisissituaties zoals de COVID-19-pandemie, en STEUNT de aanhoudende inspanningen om de grensoverschrijdende, transnationale en interregionale samenwerking tussen de Europese regio's te versterken;
25. WIJST EROP dat de regio's grenzend aan Rusland en Belarus en de regio's grenzend aan Oekraïne en de Republiek Moldavië te kampen hebben met een specifieke reeks economische en sociale uitdagingen als gevolg van de Russische agressie tegen Oekraïne;
26. ONDERSTREEPT dat deze situatie grote gevolgen heeft voor regio's die te maken hebben met een instroom van vluchtelingen en voor de EU als geheel, waaronder de gevolgen voor de regionale ontwikkeling op het gebied van energie en inflatie.

III – Voorstellen om de doeltreffendheid van de uitvoering van de middelen en de toegang ertoe in de gebieden te verbeteren

27. BENADRUKT dat cohesiebeleid geen crisisinstrument is, hoewel het de regio's wel heeft geholpen om de gevolgen van de recente crises te verzachten, en IS VAN OORDEEL dat het beleid zich moet kunnen aanpassen aan nieuwe ontwikkelingen, zonder afbreuk te doen aan de structurele en langetermijndoelstellingen ervan, met name door eerst gebruik te maken van de relevante bepalingen in het huidige rechtskader;
28. IS VAN MENING dat de stabiliteit van de beheers-, controle- en governanceregels tussen programmeringsperioden, maar ook een homogenere en consistentere toepassing van de regels ertoe kunnen bijdragen de uitvoering van de middelen te vereenvoudigen;
29. ROEPT OP tot meer inspanningen op het gebied van communicatie met het grote publiek, verdere vereenvoudiging en voortdurende steun en opleiding voor potentiële begunstigden of partners om het cohesiebeleid dichterbij de EU-burger te brengen, in het bijzonder via de nieuwe beleidsdoelstelling 5;
30. ONDERSTREEPT het belang van capaciteitsopbouw, evaluatie en geleerde lessen om de doeltreffendheid van het cohesiebeleid voortdurend te verbeteren en programma's met een hoog rendement te bevorderen;
31. ROEPT OP om ervoor te zorgen dat EU-steun doeltreffend, transparant en met goed bestuur wordt uitgevoerd, in overeenstemming met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

IV – Toekomstoverwegingen

ZIET UIT NAAR HET VOLGENDE:

32. de denkoefeningen over de toekomst van het cohesiebeleid na 2027 OPENEN om een eenvoudiger en doeltreffender geheel van regels uit te werken en de tendens om steeds meer middelen uit te trekken te vermijden;
33. BEKLEMTONEN dat de complementariteit en synergieën met andere relevante Europese beleidsmaatregelen en initiatieven al in de ontwerpfase moeten worden versterkt om dit beleid doeltreffender te maken en te zorgen voor minder administratieve lasten voor de lidstaten, regio's en begunstigden;
34. Regelmatige gedachtewisselingen HOUDEN over het cohesiebeleid in de programmeringsperiode 2021-2027 met het oog op het uitwerken van het beleid na 2027.